

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Majandus- ja kommunikatsiooniminister
määrus
terviktekst
01.07.2014
28.02.2019
RT I, 13.06.2014, 5

Tehnilise Järelevalve Ameti poolt kasutatav teenuste osutamise kulude arvestamise meetodika¹

[RT I, 13.06.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

Vastu võetud 24.11.2005 nr 140
[RTL 2005, 116, 1829](#)
jõustumine 01.01.2006

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
14.03.2008	RTL 2008, 23, 357	29.03.2008
10.06.2014	RT I, 13.06.2014, 2	01.07.2014, määruses on läbivalt asendatud sõna „Konkurentsiamet” sõnadega „Tehnilise Järelevalve Amet” vastavas käändes

Määrus kehtestatakse «[Elektronilise side seaduse](#)» § 52 lõike 5 alusel.

1. peatükk ÜLDOSA

§ 1. Määruse reguleerimisala

Määrusega kehtestatakse Tehnilise Järelevalve Ameti poolt kasutatav kulude arvestamise meetodika, mis on ette nähtud «[Elektronilise side seaduse](#)» alusel piiritletud telefonivõrgus kindlaks määratud asukohas kõne algatamise turul ning telefonivõrgus kindlaks määratud asukohas kõne lõpetamise turul märkimisväärse turujõuga ettevõtja (edaspidi *MTE*) sidumisteenus osutamise kulude kontrollimiseks.
[RT I, 13.06.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

§ 2. Mõisted

Käesoleva määruse tähenduses:

- 1) **elektronilise side võrgu lülitusseade** (kommutatsiooniseade) on elektronilise side võrgu seade, mis asub elektronilise side võrgu sõlmes ja võimaldab signaalide kommuteerimist elektronilise side võrgus;
- 2) **elektronilise side võrgu sõlm** on telefonijaam või telefonijaama füüsiliselt eraldiseisev osa, kui see on konkreetse elektronilise side võrgus olemas;
- 3) **elektronilise side võrgu ülekandeliin** on kaablid, raadio-, optilised või muud vahendid, mida kasutatakse elektronilise side võrgu kindlaksmääratud punktide ühendamiseks;
- 4) **elektronilise side võrgu ülekandesüsteem** on elektronilise side võrgu seade, mis võimaldab signaalide edastamist elektronilise side võrgu kindlaksmääratud punktide vahel elektronilise side võrgu ülekandeliini kaudu;
- 5) **finantskapitali säilitamise kontseptsioon** (*financial capital maintenance* – edaspidi *FCM kontseptsioon*) on kontseptsioon, mis arvestab, et MTE aktivaomanike vara on säilitatud jooksevhindade alusel. Eeldatakse kapitali säilitamist nii, et perioodi lõpul on aktivaomanike vara samal tasemel kui perioodi alguses;
- 6) **kliendiliides** on telefonivõrgu seade telefonivõrgu kommutatsioonivälja ja telefonivõrgusõlme peajaotaja vahel;
- 7) «**kõrbenud**» **sõlme meetod** (*scorched node assumption*) on elektronilise side võrgu modelleerimise meetod, mille puhul kasutatakse elektronilise side võrgu sõlmedes optimaalseid tehnoloogiaid. Seejuures ei muudeta elektronilise side võrgu sõlmede funktsioone. Optimeeritakse ka elektronilise side võrgu ülekandesüsteemi;

8) **modifitseeritud «kõrbenud» sõlme meetod** (*modified scorched node assumption*) on elektroonilise side võrgu modelleerimise meetod, mille puhul olemasolevaid elektroonilise side võrgu sõlmi võetakse kui statsionaarseid ning uuendatakse seadmeid nendes sõlmedes. Niisuguse modelleerimise käigus võib toimuda ka mõnede elektroonilise side võrgu sõlmede funktsioonide muutmine. Optimeeritakse ka elektroonilise side võrgu ülekandesüsteeme ja elektroonilise side võrgu ülekandeliine;

9) **pikaajaline periood** (*long run*) on ajavahemik, mille jooksul kõik majandusüksuse tegutsemiseks vajalikud sisendfaktorid on muudetavad;

10) **pikaajaline keskmine lisanduv kulu** (*long run average incremental costs*, edaspidi *LRAIC*) on kulu, mis lisandub pikaajalises perioodis seoses täiendava tegevusvaldkonna pakkumisega ja mis jaotatakse MTE ja seotud elektroonilise side ettevõtjate (edaspidi *sideettevõtja*) vahel õiglasel ja läbipaistval viisil;

11) **kohalik tasand** on telefoni- või mobiiltelefonivõrgu sidumispunkt, mis on ühendatud sidumist pakkuva või sidumiseks kohustatud sideettevõtja telefonijaamaga ja mille kaudu on juurdepääs sidumist pakkuva või sidumiseks kohustatud sideettevõtja ühte telefonijaama ühendatud lõppkasutajatele;

12) **riiklik tasand** on telefoni- või mobiiltelefonivõrgu sidumispunkt, mis on ühendatud sidumist pakkuva või sidumiseks kohustatud sideettevõtja telefonijaamaga ja mille kaudu on juurdepääs kõikidele selle sideettevõtja lõppkasutajatele;

13) **telefonivõrgu kommutatsiooniväli** on elektroonilise side võrgu lülitusseadme osa, mis tagab nõutud kliendiliini ja elektroonilise side võrgu ülekandeliini omavahelise kokkuühendamise kõne ajaks;

14) **telefonivõrgusõlm** on telefonivõrgus olev telefonijaam või telefonijaama koosseisu kuuluv ja sellega ühendatud füüsiliselt eraldiseisev kliendimahu väljaviik;

15) **telefonivõrgusõlme peajaotaja** (*Main Distribution Frame – MDF*) on telefonivõrgusõlme kahepoolne jaotusseade, mille ühe poole klemmidel on ühendatud juurdepääsuvõrgu kliendiliinid ning teise poole klemmidel on ühendatud kliendiliidesed;

16) **ülekandevõrk** on elektroonilise side võrgu osa, mis ühendab telefonijaamu või juurdepääsuvõrke, sealhulgas hõlmab see elektroonilise side võrgu ülekandeliine (välja arvatud juurdepääsuvõrgu ülekandeliinid), elektroonilise side võrgu ülekandesüsteeme, elektroonilise side võrgu lülitusseadmeid, ülekandevõrgu abisüsteeme ja -rajatisi.

2. peatükk LRAIC METOODIKA ALT-ÜLES VARIANT

§ 3. Üldised nõuded LRAIC meetoodika rakendamisele

(1) LRAIC meetoodika alt-üles (*bottom-up*) variant põhineb majanduslikult efektiivseima telefonivõrgu modelleerimisel, mida kasutatakse vajalike võrguelementide ja erinevate teenuste kulude arutamiseks. Selle variandi korral tuleb teha arvutused tegevuskulude muutuste ja kulutuste efektiivsuse muutumise kohta ning prognoosida tulevikus toimuvaid muutusi tehnoloogias. Esmalt tuleb identifitseerida vajalikud elemendid elektroonilise side võrgu ehitamiseks ja seejärel tuletada vastavad põhjendatud kulud MTE poolt teenuse efektiivsel osutamisel.

(2) MTE sidumisteenuse osutamise kulude kontrollimiseks rakendab Tehnilise Järelevalve Amet LRAIC meetoodika alt-üles varianti, kasutades LRAIC meetoodika alt-üles variandi programmi (edaspidi *programm*) MTE poolt kasutatava kulude arvestamise meetoodikal põhinevate sidumisteenuse kulude põhjendatuse hindamiseks.

[RT I, 13.06.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

§ 4. Programmi tegevused

(1) Programmis sisalduvad järgmised tegevused:

- 1) nõudluse andmete arvesse võtmine;
- 2) tehniliste andmete (sealhulgas majanduslikult efektiivseima telefonivõrgu mudeli) arvesse võtmine;
- 3) telefonivõrgu osade väärtuste (seadmed, paigaldus, häälestus jne) arvesse võtmine ning kuluminormide määramine lähtuvalt majanduslikult kasulikust kasutuseast;
- 4) kulumi arvutamine;
- 5) tegevuskulude arvutamine;
- 6) telefonivõrguga mitteseotud kulude arvutamine;
- 7) telefonivõrgu osade ühikukulude arvutamine;
- 8) sidumisteenuse osutamisega seotud kulude arvutamine.

(2) Programmis kasutatakse kulumi arvestamiseks meetodit, mis arvestab FCM kontseptsiooni.

(3) Kulud omistatakse nendele teenustele ja toodetele, mis on põhjendanud nende kulude tekkimise, kusjuures kulude omistamisel kasutatakse tegevuspõhiseid kulukäitureid.

§ 5. LRAIC meetoodika alt-üles variandi teostamise etapid

LRAIC meetoodika alt-üles variandi etapid on järgmised:

- 1) sisestatavate andmete sisestamine algandmetega programmi;
- 2) LRAIC meetoodika alt-üles variandil põhinevate sidumisteenuse tasumäärade kulukomponentide arvutamine.

§ 6. Programmi algandmed, sisestatavad andmed, algoritmid ja väljundid

(1) Programmi algoritmid koos algandmete väärtustega, sealhulgas majanduslikult efektiivseima telefonivõrgu mudeli andmete väärtused ning sisestatavate andmete nimekiri on toodud määruse lisas 1.

(2) Programmi algandmed on nõudluse algandmed, tehnilised algandmed ja kulude algandmed.

(3) Programmi sisestatavad andmed on Tehnilise Järelevalve Ameti poolt pärast määruse jõustumist programmi sisestatavad nõudluse eelduste, tehniliste eelduste ja kulude eelduste andmed. Sisestatavad andmed esitab sideettevõtja iga aasta 1. märtsiks. Tehnilise Järelevalve Amet vastutab programmi sisestatavate andmete konfidentsiaalsuse hoidmise eest.

[RT I, 13.06.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

(4) Majanduslikult efektiivseima telefonivõrgu mudeli andmeteks on § 7 lõike 3 punktis 4 viidatud lisas 1 olevad sisestatavad majanduslikult efektiivseima telefonivõrgu mudeli andmed ja tehnilised algandmed.

(5) Programmi väljunditeks on sidumisteenus tasumäärad ja nende kulukomponendid. Sidumisteenus tasumäärade ja nende kulukomponentide väärtused arvutab programm pärast sisestatavate andmete sisestamist ning need kinnitab Tehnilise Järelevalve Ameti peadirektor käskkirjaga. Väljundite loetelu on toodud määruse lisas 2.

[RT I, 13.06.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

(6) Programm on digitaalsel kujul Tehnilise Järelevalve Ametis ja koopia sellest digitaalsel kujul on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumis.

[RT I, 13.06.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

§ 7. Algandmete ja sisestatavate andmete muutmine

(1) Tehnilise Järelevalve Amet võib programmis muuta ainult sisestatavaid andmeid.

[RT I, 13.06.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

(2) Tehnilise Järelevalve Amet vaatab programmi algandmed perioodiliselt üle ja vajadusel muudab neid. Algandmete muutmiseega kaasneb määruse muudatus.

[RT I, 13.06.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

(3) Tehnilise Järelevalve Amet vaatab igal aastal üle ja vajadusel muudab järgmisi programmi sisestatavaid andmeid:

[RT I, 13.06.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

1) olemasoleva liikluse mahud MTE telefonivõrgus ja tarbijaliinide andmed (lisa 1 lühendid E10–E32, E66, E262) vastavalt lõikele 10;

2) kasvumäärad (%) (lisa 1 lühendid E35–E57, E263, E264) vastavalt lõikele 11;

3) MTE jaotuse tasumäärade ajaline jaotus (suhtarv) (lisa 1 lühendid E59–E63);

4) sisestatavad majanduslikult efektiivseima telefonivõrgu mudeli andmed (lisa 1 lühendid E73–E76, E82–E243, E257–E260, E309–E311, E379–E382, E420–426).

(4) Lõike 3 punktis 4 nimetatud sisestatavad majanduslikult efektiivseima telefonivõrgu mudeli andmete muutmisel muudetakse loetelus toodud andmeid järgmistel tingimustel:

1) seadmete hinnad uuendatakse igal aastal programmis kasutatud hinnatrendide alusel;

2) kui on toimunud oluline ja püsiv muutus seadmete hindade tasemes, uuendatakse seadmete hindade taset;

3) tegevuskulusid muudetakse siis, kui seadmete hindade taset muudetakse;

4) seadmete hinnatrendi muudetakse ainult juhul, kui on toimunud oluline ja püsiv muutus hinnatrendi tasemes;

5) muud muudatused sisestatavates majanduslikult efektiivseima telefonivõrgu mudeli andmetes (sealhulgas ka seadmete tehnoloogia valiku muutused) tehakse peatüki 3 nõudeid järgides.

(5) Kui majanduskeskkonnas toimunud muutustest tulenevalt tekib sidumisteenus tasumäärades võrreldes eelmise aasta vastavate tasumääradega erinevus, mis on suurem kui 10%, muudab Tehnilise Järelevalve Amet programmi sisestatavaid andmeid või teeb Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile algandmete muutmise ettepaneku vastavalt lõigetele 6–9.

[RT I, 13.06.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

(6) Kahe kuu jooksul alates sideettevõtja poolt esitatud sisestatavate andmete esitamisest teeb Tehnilise Järelevalve Amet programmis vajadusel vastavad muudatused.

[RT I, 13.06.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

(7) Sideettevõtja poolt tehtud sisestatavate andmete muutmise ettepanekud peavad olema kirjalikud ja põhjendatud, arvestades § 9 lõike 6 teises lauses toodud erisust. Tehnilise Järelevalve Ametil on õigus kaasata

selliste andmete õigsuse kontrollimisse kolmandaid isikuid, kaasa arvatud teisi sideettevõtjaid, tagades ärisaladusena esitatud teabe konfidentsiaalsuse.
[RT I, 13.06.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

(8) Huvitatud isik võib teha Tehnilise Järelevalve Ametile ettepaneku programmi algandmete muutmiseks ühe korra aastas 31. augustiks. Esitatav algandmete muutmise ettepanek peab olema kirjalik ja põhjendatud, arvestades § 9 lõike 6 teises lauses toodud erisust. Tehnilise Järelevalve Ametil on õigus kaasata selliste andmete õigsuse kontrollimisse kolmandaid isikuid, kaasa arvatud teisi sideettevõtjaid. Ettepanekus esitatud andmeid ei loeta konfidentsiaalseteks.
[RT I, 13.06.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

(9) Tehnilise Järelevalve Amet teeb vajadusel Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile algandmete muutmise ettepaneku kolme kuu jooksul, alates huvitatud isiku poolt lõikes 8 nimetatud ettepaneku esitamisest.
[RT I, 13.06.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

(10) Programmis on MTE telefonivõrgus olemasoleva liikluse mahtudeks ja tarbijaliinide andmeteks Eesti suurimat telefonivõrku ja lõppkasutajate arvu omava sideettevõtja andmete programmis muutmise aastale eelnenud kalendriaasta liikluse mahud ja tarbijaliinide andmed.

(11) Programmis leitakse liikluse mahtude ja tarbijaliinide arvu kasvumäärad lõikes 10 nimetatud andmete programmis muutmise aastale eelnenud kalendriaastale eelnenud aasta liikluse mahtude ja tarbijaliinide arvu ning andmete programmis muutmise aastale eelnenud kalendriaasta liikluse mahtude ja tarbijaliinide arvu muutustena.

3. peatükk

NÕUDED MAJANDUSLIKULT EFEKTIIVSEIMA TELEFONIVÕRGU MODELLEERIMISELE

§ 8. Nõuded ülekandevõrgu modelleerimisele

- (1) Majanduslikult efektiivseima telefonivõrgu ülekandevõrk peab vastama järgmistele nõuetele:
- 1) telefonijaamade arv peab olema dimensioneeritud selliselt, et see võimaldaks kõikide kliendiliinide ja muude ühenduste ühendamist;
 - 2) telefonijaamade arv peab olema dimensioneeritud selliselt, et see võimaldaks üle kanda ja kommuteerida kogu prognoositud liiklust, arvestades tipptunni liikluse mahtu (nii minutite kui kõnede arvu mõttes) ja ühenduse loomise tõenäosuse nõuet;
 - 3) telefonijaamade arv ei tohi olla üledimensioneeritud, st lubatav kommutatsioonimahu reserv ei tohi olla suurem kui 37% kogu tipptunni liiklusest, välja arvatud juhtudel, kui seda tingib kasutatavate seadmete minimaalne konfiguratsioon;
 - 4) ülekandesüsteemid ei tohi olla üledimensioneeritud, st lubatav ülekandesüsteemide mahu reserv ei tohi olla suurem kui 43% kogu tipptunni liiklusest, välja arvatud juhtudel, kui seda tingib kasutatavate seadmete minimaalne konfiguratsioon;
 - 5) ülekandevõrgu ülekandeliinid peavad olema dimensioneeritud selliselt, et need võimaldaksid üle kanda kogu juurdepääsuvõrkudest lähtuva või telefonijaamadest lähtuva liikluse piisava töökindlusega (*resilience*);
 - 6) ülekandevõrgu kaudu peab saama osutada kõiki kasutajate ja majanduslikult efektiivseima telefonivõrguga seotud teiste sideettevõtjate poolt nõutavaid elektroonilise side teenuseid sellise funktsionaalsuse ja teenuse kvaliteediga (*Quality of Service – QoS*), millega teeb seda MTE;
 - 7) ülekandevõrk peab olema modelleeritud modifitseeritud «kõrbenud» sõlme meetodil;
 - 8) ülekandevõrk peab olema tehniliselt otstarbekas ja realiseeritav;
 - 9) ülekandevõrk peab olema kuluefektiivne.

(2) Ülekandevõrgu ülesehitus peab olema valitud selline, mille puhul kasutatavate võrguseadmete arv, sealhulgas telefonijaamade arv ja elektroonilise side võrgu ülekandesüsteemi osade arv, ning ülekandevõrgu rajamise ja opereerimise kulud oleksid minimaalsed.

(3) Ülekandevõrgu võrguseadmete tehnoloogia peab olema valitud selline, mille puhul ülekandevõrgu rajamise ja opereerimise kulud oleksid minimaalsed.

§ 9. Nõuded majanduslikult efektiivseima telefonivõrgu modelleerimisele

(1) Majanduslikult efektiivseima telefonivõrgu modelleerimise eesmärgiks on koostada sellise tehniliselt realiseeritava telefonivõrgu mudel, mille rajamise ja opereerimisega kaasneksid vähimad kulud, rahuldades samas prognoositava nõudluse selles telefonivõrgus osutatavate elektroonilise side teenuste järele ning tagades «Elektroonilise side seaduse» § 87 lõike 2 alusel kehtestatud õigusaktide nõudete täitmise.

(2) Majanduslikult efektiivseim telefonivõrk modelleeritakse lähtudes modifitseeritud «kõrbenud» sõlme meetodist.

(3) Majanduslikult efektiivseima telefonivõrgu modelleerimine hõlmab telefonivõrgu ülekandevõrku ning sellega seotud liinirajatise.

(4) Majanduslikult efektiivseima telefonivõrgu modelleerimine hõlmab järgmisi tegevusi:

- 1) nõudluse prognoosimist telefonivõrgu ülekandevõrgu baasil osutatavate elektroonilise side teenuste järele;
- 2) ülekandevõrgu ja sellega seotud liinirajatiste modelleerimist, sealhulgas ülekandevõrgu tehnoloogia valikut, ülekandevõrgu ülesehituse valikut, ülekandevõrgu võrguseadmete arvu ja mahu valikut ning ülekandevõrgu dimensioneerimist;
- 3) ülekandevõrgu kulude minimeerimist.

(5) Ülekandevõrk modelleeritakse lähtuvalt teostatud nõudluse prognoosist ülekandevõrgus osutatavate elektroonilise side teenuste järele ning nõudlusest juurdepääsvõrgus osutatavate elektroonilise side teenuste järele.

(6) Huvitatud isik võib seoses tehnoloogia arenguga teha, arvestades §-s 7 toodud andmete muutmise korda, Tehnilise Järelevalve Ametile ettepaneku majanduslikult efektiivseima telefonivõrgu mudeli muutmiseks. Ettepanekuga koos esitatakse käesolevale peatükile vastav majanduslikult efektiivseima telefonivõrgu mudeli projekt.

[RT I, 13.06.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

§ 10. Nõuded majanduslikult efektiivseimas telefonivõrgus osutatavate elektroonilise side teenuste nõudluse prognoosile

(1) Nõudluse prognoos hõlmab majanduslikult efektiivseima telefonivõrguga liitunud kasutajate arvu prognoosi ning prognoosi majanduslikult efektiivseima telefonivõrgu kasutajate poolt tarbitavate elektroonilise side teenuste järele.

(2) Majanduslikult efektiivseima telefonivõrguga liitunud kasutajate arvu prognoos peab sisaldama prognoose järgmiste kasutajate kaupa:

- 1) liitunud füüsilisest isikust kasutajate arvu prognoos ühenduse tüübi kaupa;
- 2) liitunud juriidilisest isikust kasutajate arvu prognoos ühenduse tüübi kaupa.

(3) Majanduslikult efektiivseima telefonivõrguga liitunud kasutajate arvu prognoos peab olema esitatud järgmiste asustusüksuste lõikes:

- 1) tiheasustusega linnapiirkond;
- 2) keskmise tihedusega asustusega asulapiirkond;
- 3) hajaasustusega maapiirkond.

(4) Nõudluse prognoos majanduslikult efektiivseimas telefonivõrgus osutatavate elektroonilise side teenuste järele sisaldab nõudluse prognoose järgmiste elektroonilise side teenuste järele:

- 1) telefoniteenuse liikluse prognoos, kõne liigi kaupa;
- 2) kliendiliinide prognoos, ühenduse tüübi kaupa;
- 3) andmesideteenuste prognoos;
- 4) püsiliiniteenuste prognoos;
- 5) sidumisteenuste prognoos.

(5) Telefoniteenuse liikluse prognoos peab sisaldama:

- 1) liikluse mahtu minutites;
- 2) liikluse mahtu kõnede arvus;
- 3) tipp tunni liikluse (*Busy Hour Traffic*) mahtu erlangides ja tipp tunni kõnekatsete arvu (*Busy Hour Call Attempts – BHCA*).

(6) Nõudluse prognoos tehakse majanduslikult efektiivseima telefonivõrgu modelleerimise aastale järgneva viie aasta kohta ühe aasta kaupa.

4. peatükk MÄÄRUSE RAKENDAMINE

§ 11. Määruse perioodiline ülevaatamine

Kui Tehnilise Järelevalve Amet kehtestab või muudab pärast «Elektroonilise side seaduse» alusel piiritletud telefonivõrgus kindlaks määratud asukohas kõne algatamise turu või telefonivõrgus kindlaks määratud asukohas kõne lõpetamise turu analüüsi «Elektroonilise side seaduse» § 50 lõike 1 punktis 7 sätestatud sidumise või juurdepääsu kulude ja tasudega seotud kohustusi, vaatab Tehnilise Järelevalve Amet üle määruse põhimõtted. Turul toimunud oluliste ja püsivate muutuste korral teeb Tehnilise Järelevalve Amet Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ettepaneku määruse muutmise algatamiseks.

[RT I, 13.06.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

§ 12. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 2006. aasta 1. jaanuaril.

¹ Euroopa Parlamendi ja EL nõukogu direktiiv 2002/19/EÜ elektroonilistele sidevõrkudele ja nendega seotud vahenditele juurdepääsu ja vastastikuse sidumise kohta (juurdepääsu käsitlev direktiiv) (ELT L 108, 24.04.2002, lk 7–20).

[Lisa](#)

[RT I, 13.06.2014, 2- jõust. 01.07.2014]